

Előfizetési árak:
 egész évre 4 ft., félre 2 ft.,
 negyedévre 1 ft.
Egyes szám ára 8 kr.
 Hirdetések mezei árak szerint.
 ▲ lap megjelenik minden osz-
 törtökön.
 Felelős szerkesztő:
BRANKOVICS GYÖRGY

KÖZÉRDEK

Szerkesztőség: Deák-u. 8.
 hova a lap szellemi részét illető
 közlemények küldendők.
 Keziratok vissza nem adtnak.

Kiadóhivatal: Arpád-ut 20.
 hova a lap anyagi részét illető közle-
 menyek és előfizetési penzek küldendők
 Kiadótulajdonos:
FUCHS ANTAL

PESTMEGYE SZABADELVÜ KÖZÖNSÉGÉNEK HETILAPJA.

Felhívás az előfizetésre.

Lapunk a »Közérdek« f. é. november hó 1-én negyedik évfolyamának negyedik évnyedébe lépett.

A »Közérdek« eddigi számaival nemesak arról tett fényes tanubizonyítást, hogy **egyedül a tárgyilagosságnak s a valódi szabadelvűségnek** áll szolgálatában, de meggyőzte Ujpest közönségét arról is, hogy a jó ízlést, a tapintatot meg a leggorombább támadások esetében sem téveszti szem elől, s így minden körülmények között s mindenki irányában az irodalmi műveltségnek azon a magas színvonalán marad, a melyet a mai kor, a sajtó minden közegetől, jogosan megkövetelhet.

A »Közérdek« csak a község, csak a társadalom egészséges fejlődését igyekszik előmozdítani s így elítél mindent, a mi ezt a fejlődést, akár magánérdekből, akár hamis ambízióból, akár ellebezéki viselkedésből megakadályozni törekszik.

Eppen ezért a **polgároknak jogos és méltányos követelése** a »Közérdek« mindenkor bátran és örömmel sikra száll, de a jogtalan igényeket, az igazságtalan eljárást éppen úgy megostorozza, mint az osztály, faj és vallási gyűlölködést, mint az önzésből és irigységből eredő üldözést.

A »Közérdek« tehát csak azon polgártársaknak a pártfogására és támogatására számít, kik az igazságnak s a műveltségnek, az igazi szabadelvűségnek és testvériségnek a barátjai és a hívei. Ezek támogatását és pártfogását tiszteletteljesen kérjük most is midőn november 1-jén új előfizetést nyitunk:

Lapunk előfizetési ára:

egy évre — — — — 4 ft.
 fél évre — — — — 2 ft.
 három hónap — — — — 1 ft.

mely összeg a lap kiadóhivatalába, Fuchs Antal könyvnyomdájába, Ujpest, Arpád-út 20. szám küldendő.

Hazafias tisztelettel:

a »Közérdek« szerk.- és kiadóhivatala.

Erről is arról is!

Ujpest, november hó 9-én.

Az életben, tréfás hangon is nagyon komoly dolgokat tudnak az emberek egymásnak elmondani!

A játszói ezim tehát, amelyet vezető cikkem élére irtam, egy cseppet sem fog ártani a tartalom komolyságának, ellenkezőleg teljesen bizom abban, hogy a könnyed, a szelid kedélyesség éppen úgy megtalálja útját az igazsághoz, mint a higgadt bölesség.

Ha végig tekintünk az Osztrák-Magyar Monarchia jogszolgáltatásának Labirintusán, ott, ahol a tekervényes kacsakaringós utak, mintegy esomóba összefutnak, ott egy középkori sarkkőben botlik meg a lábunk, s a botlás szülte fájdalomérzete, bármilyen éles jajt avagy káromlást csal is ki belőlünk, bármiként gyürkőzünk is neki, azt a sarkkővet nem tudjuk, nem vagyunk képesek elmozdítani.

Az a középkori sarkkő: egy valóban középkorba illő intézmény, amelynek hadbíróság a neve s amelyet azért szeretne minden józan gondolkozású s igazságos ember megreformálni, mert abban a hadbírószágban a vádlót, a vizsgálóbírórt, az ügyészt, az ítélő bírót, s a jó ég tudja még mi mindent egy és ugyanazon személy: a hadbíró képviseli s valamennyinek a teendőjét egy és ugyanazon személy: a hadbíró végzi.

Ez a középkori, a modern, a humánus jogszolgáltatással teljesen ellenkező intézmény, ugylátszik, — nagyon

tetszik Ujpest bizonyos köreinek, mert a Knirsch-féle hagyatéki ügyben daczára annak, hogy illemtudással kijelentették, miszerint „Nem akarunk a vizsgálatnak eleibe vágni...“ mindazonáltal nagy és tartós szenvedélyvel nemcsak megvádolták, vizsgálat alá fogták, hanem irgalmatlanul el is ítélték Catójuk által a község előljáróságát.

Hát mi erre csak azt mondjuk, hogy: Lassan a testtel uraim! Hiszen még a „Felvidéki Közművelődési Egyesület“ben is azt tanítják, hogy: Nem szabad a pálcát rögtön ketté törni az ember fölött!

Az előljáróság teljes nyugalommal várja a fegyelmi vizsgálat eredményét, — bízzák önk is a törvényhatóságra az ítélkezést.

És... de elég volt erről ennyi. Beszéljünk most már másról, beszéljünk arról, hogy az előljáróság, a melyet, a modern Cató szerint rögtön fel kellene függeszteni, akasztani, Ujpestnek ismét egy olyan jogát védte meg, a melyet az elődök ötven éven át elmulasztottak biztosítani, — s melyet a községtől el akartak porolni.

E jog a dunai part tulajdonjoga, a melylyel a vámszedés joga áll szoros kapcsolatban.

Ezt a jogot gr. Károlyi Sándor mindenképen el akarta a községtől vitatni, a kereskedelmi miniszter azonban, a kihez az ügy felebbezés folytán jutott, — végzésileg kimondotta, hogy a dunai parttulajdonjog Ujpest községé. A kereskedelmi miniszter ugyanekkor az ujpesti révet, mint víziművet, igazolta s utasította Ujpest község előljáróságát, hogy a vámjog szedésére vonatkozólag tegye meg az előterjesztését.

TÁRCZA.

Első szerelmeslevelém.

— Pjotapenko J. N. után oroszról. —

Megtettem Nines többé hátrálás!

Öt pereze, hogy becsukódott az ajtó a hordár mögött. A lelkére kötöttem, hogy a legbelső zsebebe rejtsen leveleimet, mert azt hiszem, hogy ha a kezében vinné, a jaro-kelők mind rászegeznek átható tekinteteket, hogy nyomára jöjjenek a tartalmának.

Mióta elment, itt ülök, mintegy varázslattal lekötve, a karosszékben a kandalló előtt s a parázsba bámulok, melyből lángnyelvek csapkodnak fel a legszeszelyesebben, hihetetlen alakokat öltve. Melyen mellemre horgasztom a fejemet s nehezen lélekzem. Állapotom hasonló ahhoz, melyet valaki érez, midőn a mellékszobából kilép, ahol gyilkosságot követett el... Marmegbánja, már felfogja tettének borzasztóságát s pillanatról-pillanatra várja, hogy feltarun a szobaajtó s letartóztatják. De hát most már megtette. Nines többé hátrálás.

— Én nem követtem el gyilkosságot, Isten őrizzen! Én bekeszerelő ember vagyok, sze-

reny egyetemi polgár a második kurzusban, félénk az ostobaságig, szóval fiatal, megbecsülhetetlen fiatal!... Oh és én nem követtem el gyilkosságot, csupán csak egy levelet küldtem el. De meg kell mondanom, milyen volt tulajdonképpen az a levél.

Egész hihetetlenül történt a dolog. Ezelőtt éppen egy héttel mutattak be neki. A színházban, oda hurrzoltak hozzá a páholyba és elmondták neki, hogy én egy talantumos fiatal ember vagyok és valamikor híres matematikus lesz belőlem. A bájos leremtés kezét nyújtotta, egy pár szót szólt hozzám, rám mosolygott és én egyre jobban elpirultam.

— Minő gyönyörű az arca! A szemei, a szemöldökei, a szája, az orra, az álla, az aranyosan csillogó haja, büvös mosolya, ezek a gyöngyfogak! Abban a pillanatban beleszereltem oly örületesen, oly határtalanul, amint csak egy huszonkét éves tanuló képes. Természetesen nagyon bárgyuan viseltem magamat, fonák feleleteket adtam s annyira belelovagoltam magamat az ostobaságba, hogy mikor azt kérdezte a bájos nő tőlem, hogy van-e nagynénem, semmit sem feleltem neki, mert elfelejtettem, hogy egyáltalában van nagynénem.

A hét folyamában nem tettem egyebet, mint keresve kerestem az alkalmat, hogy kö-

zeledhessem »hozzá«, hogy láthassam» őt.

Ennélfogva elmentem két hangversenyre, melyeket kezdettől végig türelmesen meghallgattam, bár semmit sem értek a zenéhez és ki nem állhatom, végigacsorogtam két esti misét s részt vettem három lakomán; végezetül pedig kikísértem a földi maradványait egy magas állambívaltnoknak, akit nem ismertem s akihez semmi közöm nem volt. Mindeme alkalmaknál boldog voltam: két szót szólni »hozzá«, elrontottam legalább két font véretem — mert én úgy találok, hogy a bosszúság rontja a vért — s egyre ostobább lettem a sok pirulástól.

De mindeme fatalitások le nem hűtöttek érzelmeimet. Szerelmem nőlt, nőlt s annyira végtelenbe nyult, hogy a hét végén már nem bírtam kitartani és... és... és levelet kellett »neki« írnom. Mindenki belátja, hogy ez ostobaság, klasszikus ostobaság. Most már én is értem, de akkor!...

En huszonkét éves vagyok, a bájos aszszonyka 34 éves, nagyon művelt, szép, kedves férje van, pompás bajusszal és még pompásabb kőszénbányákkal. És nekem a legcsekélyebb okom sem volt feltételezni, hogy »ő« is szerelmes belém. De mit törődtem én azzal. Vakon bele voltam bolondulva és szerelmeslevelet küldtem neki.

A kívánt előterjesztés, az előjáróság részéről f. hó 8-án már felterjesztetett.

Erre ugyan szintén azt fogja mondani a modern Cató, a mit a 128,000 frtra mondott, hogy ez nem az előjáróság, hanem a törvény s a jog paragrafusainak az érdeme.

Csak hogy én igen jól tudom, hogy különösen a diplomás Catók a törvényt, rengeteg szakaszaival együtt, ahhoz a bibliához hasonlítják, a melyben mindenki megtalálja a saját különleges igazságnak támogatására a szükséges versszakot és így az előjáróságnak legalább ezt az érdemet nem lehet eltágnadni, hogy Ujpest jogait nem engedi elvitatni és hogy...

No de beszéljünk másról. Beszéljünk arról, hogy községi politikánk vezérferfia, Wolfner Tivadar országgyűlési képviselő, az ujbpesti iparosok és vállalkozók érdekében ismét egy olyan tényrelel gazdagította az érdemeit, a melyet elhallgatnunk nem lehet.

Ismeretes dolog, hogy a közoktatási kormány, a Lőrincz-utcai elemi iskola felépítése tárgyában már kiírta a pályázatot. E pályázatot azonban egyrészt csak a fővárosi lapokban tette közzé, másrészt pedig csak öszzvállalkozók számára szólott a pályázata, a mi mászóval annyit jelent, hogy az ujbpesti iparosok teljesen ki lettek zárva az elemi iskolának építkezési munkálataiból.

Wolfner Tivadar országgyűlési képviselő, amint a közoktatási kormány által kiírt pályázatról értesült, rögtön felkereste Zsoldos János közigazgatási jegyzővel a közoktatásügyi minisztert s államtitkárt és hathatós közbenjárásával ki vitte országgyűlési képviselőnek azt, hogy a Lőrincz-utcai iskolaépítésére már közzé tett pályázat a miniszter által visszavonattatott, hogy erre és a többi iskolákra nézve is új, még pedig oly pályázat fog kihirdettetni, amelynek értelmében Ujpest iparosai is benyújthatják ajánlataikat.

Hogy ez, Ujpest iparosaira s vállalkozóira nézve, a mai viszonyok között mit jelent azt szükségtelen bővebben magyarázgatnunk.

Tény az, hogy Wolfner Tivadar országgyűlési képviselő közbelépése nél-

kül, abból a 450000 frtból, amelybe az ujbpesti 7 új iskola kerülni fog: egy krajczár se jutott volna az ujbpesti iparosok konyhájára s még csak nem is pályázhattak volna!

Hogy ezt, milyen törvénynek, milyen jognak és milyen paragrafusnak fogja érdemül betudni a modern Cató: nem tudjuk, de hogy Ujpest polgársága nyugodtan bizhatja a község jövőjét az ilyen vezérferfiakra: azt tudjuk s az igazságnak megfelelően hirdetjük is!

Mitől fél az ördög.

— Kéziratok. —

Köztudomás szerint az Ördög eddig csak a szentelt víztől meg a tömjén füstjétől félt!

Az »Ujbpesti Hírlap« Dongója azonban ki-sütötte, hogy legújában a »Közérdek« vezércikkeitől is fél, mert — saját elbeszélése szerint — a múlt heten megjelent nála, el akarta vinni s a pokoli merénylőtől csak úgy tudott megszabadulni, hogy a »Közérdek« vezércikkeinek felolvasásával fenyegetődzött, mitől az Ördög úgy megremült, hogy rögtön lemondott szándékáról, megkegyelmezett Dongónak s úgy eltűnt, mintha ott se lett volna.

Mi ebből a következes?

Először az, hogy a »Közérdek« vezércikkei nem tartalmazznak hunczutságot, hanem csak igazságot, a mitől az ördög csakugyan fél.

Másodszor az, hogy az »Ujbpesti Hírlap« vezércikkeitől meg az ördög se fél, mert különben Dongó, a saját cikkeivel igyekezett volna az Ördögöt elriasztani.

Harmadszor az, hogy Dongó köszönettel tartozik a »Közérdek« munkatársainak, mert ha ezek meg nem irták volna vezércikkeiket, akkor az Ördög bizonyára elvitte volna őt.

S milyen tanulságot vonhat le mindezekből az olvasóközönség?

Először azt, hogy a »Közérdek« vezércikkei még ördögüzésre is jók!

Másodszor azt, hogy az »Ujbpesti Hírlap« vezércikkei a tömjén füstjénél s a szentelt víznél is gyöngébbek.

Végre mit tanulhat mindezekből Dongó?

Egyszer és mindenkorra azt, hogy: nem jó az ördögöt a falra festeni s meg rosszabb felidezni, mert csakugyan megjelenik s a megátkozott fa gyümölcsének a megzselesere csábít.

H I R E K.

— Pestmegye közigazgatási bizottsága ma november hó 10-én délelőtt 10 órakor tartja ülését.

— Elutasított felelbezesek. — Pestvármegye törvényhatósága Csepreghy Pál és Czipauer Jánosnak a község építése tárgyában s a községi képviselőtestület határozata ellen f. e. július hó 30-án beadott felelbezesét elutasította, meg pedig azon indoknál fogva, mert a kérdésben a belügyminiszter már határozott.

— A községi szamvizsgáló bizottság f. hó 8-án d. u. 5 órakor Szönyi Richard elnöklele alatt ülést tartott, amelyen az 1898-ik évi községi számodások vizsgálatához hozzáfogott.

— Egy jegyző jubileuma. Medveczky György Rákospalotának érdemes jegyzője huszonöt év óta áll a község elen. Ez alkalomból a község lakossága nagyobb szabású ünnepélyt rendez az évforduló napján s jubilans jegyzőjét aranytollal tiszteli meg. A képviselőtestület pedig diszközgyűlést tart, s Medveczky érdemeit jegyzőkönyvíleg fogja megörökíteni. Diszközgyűlés után tisztelges s este a rakospalotai kaszinóban társasvacsora lesz. Az ünnepély rendezésével: Kovács Kálmán evang. lelkész, Székely Dezső dr., Veszelszky Béla, Jónás Emil, Varga Vendel, Varga Antal és Molnár Gyula bizattak meg.

— Akinek holt híret keltik: rendszeren életben marad. Csakis e közmondás indit arra,

hogy tudomást veszünk arról a hírről, amely a het elején Mady Lajos elhunytáról elterjedt s mindenkit megdöbbsentett. A beteg állapota iránt érdeklődő közönségnek örömelel hozzuk tudomására, hogy Mady Lajos, a Vörös-kereszt kórházában jobban érzi magát s orvosai reménylik, hogy rövid idő alatt teljes erőben visszaadják aggdó családjának, egyháznak és hivatásának.

— Razzia a szodásüvegekre. Hogy szatocsaik legnagyobb része a nagy közönség által elvezett szodavíz nem a legtisztább helyen tartja, hogy a szodásüvegek, különösen azok kupakjai olyan piszkosak, mintha vízözön előtti mosztrétegekből ásták volna ki, hogy a szodavizgyárosok nem a saját, hanem idegen, rég megszűnt s olyan kupakkal ellátott üvegekben szállítják a vizet, a melyek belügyminiszteri rendelellettel a közhasználatból kitiltattak: köztudomásu s az egészségügyi rendszabályokba ütköző dolog. — E baj orvoslása czeljából a község előjárósága s dr. Hedervári Soma községi orvos f. hó 7-en razziat tartott a szodásüvegekre, illelőleg megvizsgálta azokat a szatocsknál s a hol szabály- és egészségellenes állapotban találta, rögtön el is kobozta az üvegeket. A bírságolás, nagyon természetes, még csak ezután következik.

— Az új község ház tornya. Az új község ház tornyat — melynek már öszzes részei megerkeztek — e nél folyamán helyezik el a tetőzetten. Az építkezési munkálatoakat f. hó 6-án újában Kemény Kálmán vármegyei főjegyző, Bakó vármegyei főszámvevő szemlelte meg. Nevezettek Wolfner Tivadar országgy. képviselő, Zsoldos János közig. jegyző és Hoffer Miksa községi mernök társaságában jelentek meg az építkezés színhelyen s teljes megelegetésüknek adtak kifejezést.

— Sinbekapcsolás. A »B. U. R.« vasut, az Árpád-ut kövezése tolytan áthelyezett sinének bekapcsolása f. hó 6-án ment hivatalosan vegbe. A bekapcsolás ténye a vármegye reszerő Kemény Kálmán főjegyző volt jelen s a kereskedelmi miniszter megengedte, hogy az újvonal a műszaki szemle utólagos megtartása mellett, rögtön üzembe vételbessék.

— Azok a bizonyos kétszínű cserepek. — Hogy Ujpesten nagyon sok a szellemes ember, azt elege bizonyítják ama rossz elczek, — a melyeket az új község ház cserepeinek kétszínűségere, felemás tetejere faragtak. Van polgártársaink között olyan is, a ki nagyon szívére vette a cserepek kétszínűségét, s megbotrankozott a fölött, hogy a község ház építobizottsága és az előjáróság, itt a cserepeknél takarekoskodik s egy pár száz forintnak a megkímélése kedvéert felemás haztetővel csufitja el a község ház tetejét. Hat ezt a polgártársunkkal alaposan felülbítették a rossz elczek és — a tájékozatlanság, mert egy negyedórái fáradsággal meg tudhatta volna, hogy az új község házát — a pályázat feltetelei szerint — mázas cserepekkel kötelel a vállalkozó befedni, miután azonban a mázas cserepek nem készültek el a kellő időre, a község ház építobizottság a falakat az öszi, tél s tavaszi esözésektől megvédendő, arra kötelezte a mázas cserepek szállítóját, hogy az épületelel a saját költségen, ideiglenes fedéssel lássa el. A mostani kétszínű cserep s felemás tető tehát csak ideiglenes fedésül szolgál s ezt a mázas cserepek fogják felváltani, a melyek a minden kákn esomót keresők bánatára — már nem tesznek, mert nem lehetnek — kétszínűek.

— A »Polgári Kaszinó« rendkívüli közgyűléset a tagok részvelelensege miatt nem lehetett f. hó 5-en megtartani. Az igazgatóság, a mint értesülünk, — a tagdíjakat 6 frtről 12 frtra akarja emelni. A tagdíjemeles pedig soha sem volt, s a mai viszonyok között logkevebe lehet nepszerű eszme, s valószínű, ebben leli magyarázatát az a feltűnő körülmény, hogy a tagok a rendkívüli közgyűlés iránt nem érdeklődtek.

— Eljegyzes. Varga Jozsef könyvnyomdász eljegyezte Romlaky Ilona özvet, nehái Cserha József kir. telekkönyvezető özvegyet.

— Egybekelés Kramer Herman Biáról, f. e. november hó 19-en delután 3. órakor tartja az ujbpesti izraelita templomban egybekelési ünnepélyt Ritter Ilonka kisasszonnyal Ritter Farkas leányaval.

— Az első zartkörű bal. Az idén az »Ujbpesti izr. öngyület« rendezi az első zartkörű balat, meg pdig f. évi december hó 9-en az

Csupán azért küldtem a levelet, mert nem éreztem többé képesnek rá magamat, hogy titkomat keblembé zárjam. Mert hat borzasztó dolog ám a be nem vallott titkos szerelem! Most már megvan; nem léphetek vissza, a koczka el van vetve!

A hordár tovasiet Pétervár utcáin. A kandalló előtt ülve hallom minden lépését, úgy rémlik előttem, mintha kivenném nagy nehez csizmáinak súlyos kopogását a kemény, fagyos kövezeten... Siet, mert bőségesen megfizettem... Vegre a ház elébe ér, megáll, becsenget. A mogorva kapus barátságtalanul néz rá s kéri tőle a levelet, hogy átadja annak akinek szól.

Egész tisztán velem hallani mindkettőnek a hangját, a kapus leereszkedően megvető beszédét és a hordár sürgető, meggyőző szavait, ki, mert fenyesen meg van fizetve, a legkisebb részletig hűen akarja teljesíteni megbízatását. Sejttem látszik, hogy a zsebében titok nyugszik. És ime! Rábeszélő tehetőségének sikerül as »olympusite meghalni, bebecsátja őt s a lakás ajtójához érve, magával az urnóvel kíván a hordár beszélni. És »ő« kijő hozzá s átveszi tőle a levelet... Mi lesz most? Mi lesz?

(Folyt. köv.)

»Ujpesti közművelődési kör« helyiségeiben. A belepti jegyek ára: személyjegy 1 frt, családjegy 2 frt. A bal kezdete este 9 órakor. Tekintettel arra, hogy a tiszta jövedelem a helybeli szegények és a nepkunya javára fog fordíthatni, — reméljük, hogy évadunk ez első bálja minden tekintetben fényesen fog sikerülni.

— **Thea-estély.** Az ujpesti »Társas« kör thea-estélye, — melyet f. hó 4-én rendezett a saját- és a »Közművelődési Kör« helyiségeiben, — pompásan sikerült. Theázás után tánc következett, amelyen körülbelül negyven pár vett részt. A tánc közötti szünetekben Hajdu Ilona czimbalomjátékával, Ledig Árpád pedig magánjelenetek előadásával fokozta a kedélyes társaság vidám hangulatát.

— **Iparosok oktatása.** Az »Iparosmunkások önképzésére alakult ujpesti bizottság« f. évi november hó 12-én d. u. 4 órakor kezdte meg az ujpesti Colosseum nagytermében népszerű ingyenes előadásait. — Ezen előadások, melyek mindig érdekes hangversenyekkel lesznek összekötve, mult évben oly nagy közönséget vonzottak, hogy az idén nagyobb teremről kellett gondoskodni. Endre János székesszékfőv. tan., a bizottság titkára, az idén is nagy buzgalommal lát hozzá, hogy az előadások érdekesek, a hangversenyek pedig élvezetesebbek legyenek. A mint értesültünk, a megnyitó előadáson több országgyűlési képviselő is jelen lesz. A bizottság f. évi november hó 19-én a meghirdetett királyné emlékére nagyszerű gyászünnepelet tart, melyen az emlékszókat Dallos István székesszékfőv. tan. fogja elmondani. Kéretnek a szíves közreműködők, hogy műsorszámakkal minden penteken délig — Endre János titkárná (Deák-u. 8.) jelentkezni szíveskedjenek.

— **Felolvasások.** Az »Ujpesti izraelita iparos és kereskedő ifjak egylete« f. é. november hó 9-én kezdte meg rendes heti felolvasásait az egylet helyiségeiben (Wachler-kávéház). A felolvasásokon vendégek is szívesen láttnak.

— **Népesedési mozgalom.** Az ujpesti állami anyakönyvezetői hivatal könyveibe f. é. október havában 154. születési, 89. halálozási eset és 45. házasságkötés jegyeztetett be.

— **Öngyilkosság.** F. évi november hó 6-án d. u. 2 órakor a Mav. igazgatóságának Andrassy-ut 72. sz. a. levő palotájában Schmiéd János ellenőr, a ki az igazgatósághoz mint főtiszt volt beosztva, hivatalos szobájában forgópisztolyal jobb halántékán lőtte magát. A golyó átfurta agyát és a bal halántékra jött ki. A mentők meg elve vitték a Rökus-kórházba, a hol néhány percz múlva meghalt. — Schmiéd János, a kit kedélyes s barátságos természetével fogva »Hanzi«-nak szólított mindenki, jól ismert és kedvelt tagja volt az ujpesti társasköröknek. — Az utóbbi időben azonban olyan szerencsétlen házveteli ügyletekbe becsátkozott, a melyek miatt elvesztette egész vagyonát, s a gondolat, hogy ezután neje és öt gyermeke a legnagyobb nyomornak lesz kitéve, megérlette benne az öngyilkossági szándékot. — Schmiéd János meg csak 45 éves volt s f. hó 8-án kísérték ki hült tetemét az örök nyugalom helyére.

— **A lelcenczek.** Három kicsi gyermek lezengett f. hó 5-én reggel Ujpesten, a Duna partján levő vízművek mellett. A legidősebb 11 éves fiúcska, karján vitte hugocskáját, a nagyobbikat pedig kezénél fogva vezette. Így bandukoltak a part mellett, elrongyoltott piszkos ruháscskájukban, s kövér könnyeseppek peregték le sapadt arcukon. A járókelők megszánták a három vezna beteg gyermeket, jószívű emberek bevezették a rendőrséghez. Ott a nagyobbik okosan és világosan elmesélte a három csöpp honpolgár szomorú tragédiáját. Hagymánszky Vilmos téglagyári munkás édes gyermeke mindhárom. Az apának nem volt keresete, s a kicsinyek korán megismerték az élet küzdelmet, megtanultak ehezni. . . F. hó 5-én reggel Hagymánszky Vilmos kivezette gyermekeit a Duna parljára, ott elbucszott fölök és elment. Hogy hova: senki sem tudja. Valószínűleg megunta a nyomort és szenvedést és vándoratra kelt szerencsét próbálni, vagy az öngyilkosok számát szaporította — ő is.

IRODALOM.

A törvény. Olyan betű, amely parancsol. Már Aristoteles megmondotta, hogy az ember társas lény. A társaság kötelező elve: a tör-

vény. Minden népnek vannak törvényei, mi-helyt neppe egyesült. A törvények első egységes egészet, mindeure kiterjedő egyetemességet Egyiptom alkotta meg. Görögországnak törvényei nem voltak örökbecsűek. Rómának jutott a dicsőség, hogy a modern jognak alapját vehette. Ennél az élesezű, higgadt, meg-gondolt összetartó, népnél fejlődött ki először a köznek nagyobb mérvű tudata, — s ezzel kapcsolatosan a törvények tisztelete. Intezkedéseiket már Julius Caesar össze akarta gyűjteni, de csak Justinianus hajthatta végre e nagyszerű tervet. Törvénygyűjteménye oly hatalmas és becses, — hogy Napoleon azt élesztette fel, midőn törvénykönyvet szerkesztett a francziáknak. A legelső írott római törvényekről bőven és érdekesen szól a »Nagy Képes Világtörténet« most megjelent 44. fü-zete. A tizenket kötetes nagy munka szerkesz-tője Marczali Henrik, egyet. tanár, a görögök-ről szóló kötet szerzője dr. Gyomlay Gyula akadémikus. Egy-egy kötet ára díszes felbör-kötésben 8 frt; füzetekenként is kapható 30 krjával. Megjelen minden heten egy füzet. Kapható a kiadóknál (Revai Testvérek, Irod. Int. Rt. Budapest, VIII., Üllői-ut 18.) s minden hazai könyvkereskedés utján.

Előfizetési felhívás. »Budapest Környéke« című műve hirdet előfizetést a Magyar Turista-Egyesület budapesti osztálya, melynek elen Teleki Sándor gróf elnök, Téry Ödön dr. alelnök, Petrik Lajos ügyvivő alelnök állanak. »Budapest Környéke«-nek dr. Thirring Guszt., a fővárosi statisztikai hivatal aligazgatója s a Magyar Turista-Egyesület központi titkára a szerzője. A 25 ivre terjedő mű a kirándulók-nak, turistáknak és természetkedvelőknek kíván gyakorlati kalauza lenni, számos képpel és tervrajzzal leend díszítve, s az előfizetési ára díszes vászonkötésben 4 korona. Az előfi-zetési összeg a »Magyar Turista-Egyesület« budapesti osztályához (Budapest, IV., Arany-kéz-utca 6. sz.) f. é. november hó 30-ig küldendő be. A díszes és érdekes művet olvasóink figyelmébe ajánljuk.

A Capitolium egy szobra. Rómában, a capitoliumi muzeum egyik termében, mindjárt a híres »Satyr« szobája mellett, van egy szobor. Egy haldoklót ábrázol. Első tekintetre csak egy halállal vívódó alak. De nemsokára feltűnik mellette tört kardja, tehát harcos. Erőteljes testen érzik a halál lehellete.

Jobb lábát gyötrődve szegi be terdben, a bal rangatódzva nyulik ki, kezei lankadtan esüggének alá. Szomorúan, a vereség, a legyő-zetes, a haszontalan halál keserűségével te-kint maga elé. A bozontos haj es a torques, a csavart nyakgyűrű, azt is megmondják, hogy ez a sebesült: gallus. A haldokló harcos egy levert nemzet künjairól beszél. Oly megindító, oly gyászos, oly szívfaesáro ez a haldokló hős, hogy lehetetlen megindulás nélkül neznünk. Byron a »Childe Harold«-ban két fenséges versszakot szentel neki.

Ugyane győzelem emléket, Attalos és Eu-menes diadalaét a keltakon, őrzik egy másik szobor is Rómában, a Villa Ludovisiben: A

gallus és felesége. A férfi kardját emeli, hogy megölje hitvesét, inkább, mintsem az ellenség kezébe kerüljön. A Dobozy balladája ez, az ó-korban. Számos nagyméretű és szép szobrot hagyott ránk ez a kor, a »Laokoont, a Farnesei bikát, s ez izgató jelenetek mellett Boethos kedves genre-kepeit, de oly nagy érzes, oly fenséges erő egyből sem arad, mint a haldokló gallus márvány alakjából.

Az e korbéli világhírű szobroknak teljes gyűjteményét nyújtja pompás képekben s kitűnő szöveg kíséretében a Nagy Képes Világtörténet 42-ik füzete. Az egész mű füzetekenként is kapható 30 krjával a kiadóknál (Revai testvérek, Irod. Int. Rt. Budapest, VIII., Üllői-ut 18.) s minden hazai könyvkereskedés utján.

Szerkesztői üzenetek.

Dr. Xylon. Az ujpesti »Központi szállodáról« és az ujpesti kávéosok és kávéházakról irt érdekes cikket legközelebb közölni fogjuk.

Reggelig nyitva.

Van szerencsém Ujpest n. é. közönségének tudomására adni, hogy

Központi szállodámat

Árpád-ut és Temető-u. sarok, mely

kávéház és vendéglővel

van összekötve

október hó 21-én megnyitot-tam.

A kávéház Ujpest községének egy látvá-nyosságá, mely a székesszék főváros bármely kávé-házával vetekedik.

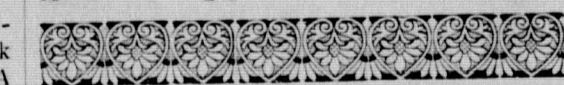
Főtörekvésem oda fog irányulni, hogy ol-eső árak és pontos kiszolgálás által t. vende-geim igényeit minden irányban teljesen kiele-gítsem.

A n. é. közönség b. pártfogását és látoga-tását kerik tisztelettel

Zweig Adolf

a Központi szálloda és kávéház tulajdonosa.

Reggelig nyitva.

Csemegeüzlet-megnyitás.

Tisztelettel bátorkodom a nagyerd. közönségnek szíves tudomására juttatni, hogy

Ujpesten, Árpád-ut 48. szám alatt

levő **fűszer-kereskedésemmel** összekötve egy elkülönített a mai kor igényeinek tökéletesen megfelelő

Különleges Csemegeüzletet

rendeztem be és ott mindennemű finom sajtokkal, naponta friss prágai sonkával és hus-neműekkel, ugynevezett vegyes felvágottal, továbbá csemege-szóllóval, kitűnő almával és körtével szolgálhatok.

Tekintembe véve, reám nézve azon kitüntető bizalmat, amelylyel a nagyerdemű közönség 19 évi helybeli működésem alatt részesíteni kegyes volt, a legmelyebb alázat-tal kerem szíves pártfogásával ezen új vállalatomban is megtisztelni s helyiségetem megtekinteni.

Megkülönböztetett tisztelettel

NÉMETH GYULA

fűszer- és csemege-kereskedő

a Müncheni királyi udvari palaczk-sör elárusítója.

Legfinomabb „Ivory“ levélpapírok

elegáns dobozokban.

Ujpesti látképes levelezőlapok 13 felvételben,

— továbbá virágos-, kottás-, művész- és más mindennemű levelezőlapok. —

Levelezőiapgyűjtő-albumok

a legesinosabb és legdiszesebb kivitelben, 60 krtól 6 frtig.

Fényképalbumok, emlékkönyvek, a legdiszesebb kivitelű **katholikus és református imakönyvek.** — Mindennemű **üzleti könyvek, üzleti nyomtatványok** u. m. számlák, szállítólevelek, levélborítékok czimvel, továbbá **eljegyzési és esketési értesítések, báli meghívók** és mindennemű **a papírszakmába vágó cikkek**

legolesőbb árakban és legszolidabb kiszolgálás mellett

SCHÖN BERNÁT

könyvkereskedő, papir- és nyomtatványszállító

Ujpest, Árpád-ut 15.

Fióközlet: István-tér és templom-
utca sarkán.

13.

É r t e s i t é s.

Van szerepem a nagyérdemű közönségnek becses tudomására adni, hogy teljesen újonnan felépült, megnagyított és újonnan berendezett

PANNONIÁHOZ

czimzett kávéházamat Árpád-ut 48. szám alatt augusztus hó 10-én megnyitottam.

Nagyérdemű közönség! Mielőtt e nagyobb szabásu helyiséget igen tisztelt vendégeim becses rendelkezésére bocsátottam, bátorkodom felemlíteni, hogy sem költséget, sem fáradságot, sem pedig időt nem kiméve főtörekvésem oda irányult, miszerint a főváros legnagyobb és legfényesebb kávéházaival minden tekintetben a versenyt kiállhassam és ebből kifolyólag a kor haladásával lépést tarthassak.

Tudva pedig azt, hogy Ujpest nagyrabecsült közönsége mindenkor becses támogatásával ajándékozott meg, — iparkodni fogok ezt csekélységemtől telhetőleg ezután is méltányolni a szerint, hogy ugy a kényelem, mint az egészség szempontjából, kellemes szórakozást nyujthassak, valamint kifogástalan és előzékeny kiszolgálással, mindenféle tekintetben méltó legyek továbbra is igen tisztelt vendégeim nagyrabecsült pártfogására.

Naponta kitün czig nyzene, kifogástalan italok, hideg ételek, a legujabb tekeasztalok, mindenféle szórakoztat játékok valamint az őss es hazai és külföldi napi- és hetilapok.

A legpontosabb kiszolgálásról biztosítva nagyon tisztelt vendégeimet, ismételve azon alázatos kérésemet, hogy becses támogatásukkal engem továbbra is megajándékozni méltóztassanak.

Kiváló tisztelettel

Allandó bérkocsi-állomás Deicht Gézától.

13—

Feldmann József

a »Pannonia« kávéház tulajdonosa.